

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Beslut
2017-02-10

Diarienummer
511-16695-2013

Sida
1(13)

Naturskyddsenheten
Lennart Olsson
010-2245450

Bildande av naturreservatet Stora Les branter i Dals Eds kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syftet med naturreservatet
Skälen för Länsstyrelsens beslut
Beslut om föreskrifter
Ärendets handläggning
Länsstyrelsens bedömning och motivering
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 1.1. Karta över område som får avverkas
Bilaga 1.2. Karta över körväg som får utnyttjas, södra delen
Bilaga 1.3. Karta över körväg som får utnyttjas, norra delen
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan med bilagor
Bilaga 4.1. Sakägarförteckning, norra delen
Bilaga 4.2. Sakägarförteckning, södra delen
Bilaga 5. Sändlista

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Naturreservatet Stora Les branter
NVR ID	2041571
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Dals Ed
Lägesbeskrivning	Reservatets mittpunkt är belägen åtta kilometer norr om Dals Eds tätort
Ungefärlig mittpunkt	N 323140, E 6542690 SWEREF99
Fastigheter och ägare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Nyttjanderättsinnehavare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Areal (ha):	739
Förvaltare:	Västkuststiftelsen
Natura 2000-beteckning:	SE0530128 Stora Le
Naturgeografisk region:	21 a. Sydöstra Norges och sydvästra Sveriges kuperade barr- och lövskogslandskap; Östfold - Dalslandsområdet

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken.

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Stora Les branter.

Beslutet riktar sig till allmänheten, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård.

Länsstyrelsen utser Västkoststiftelsen som förvaltare av naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- Bevara äldre barrblandskogar och hållmarkstallskogar.
- Bevara och utveckla lövrika branter med rik flora i anslutning till Stora Le.
- Bevara och restaurera biologiskt värdefulla odlingsmarker som lövrika ängs- och hagmarker.
- Överföra en del planterade granskogar till lövrika miljöer.
- Bevara ett relativt opåverkat strandavsnitt vid Stora Le.
- Bevara värdefulla vattenmiljöer i Stora Le och Stamnåraälvens nedre del.
- Säkerställa häckplatser för skyddsvärda fågelarter.
- bevara följande inom området förekommande arter som ingår i EU:s nätverk av Natura 2000-områden, i gynnsamt tillstånd: Tjäder, järpe, nattskär, pilgrimsfalk, berggås, pärluggla, sparvuggla, storlom, fisktärna, gråspett, spillkråka, tretåig hackspett och vittryggig hackspett.
- Bevara ett för friluftslivet viktigt vatten- och strandområde och säkerställa upplevelsevärden kopplade till landskapsbild, stillhet och opåverkade vattenområden.

Syftet ska uppnås genom att:

- Avverkningar, gallringar och andra skogsbruksåtgärder förbjuds i äldre skogar.

- En del av de planterade granskogarna avverkas och ersätts med lövrika skogar. I strandområden och andra områden med höga potentiella naturvärden knutna till löv gallras unggran ut.
- Delar av området görs mer tillgängligt för friluftslivet så att besökare kanaliseras till lämpliga områden.
- Naturvårdsbränning genomförs i ett område där det är lämpligt och möjligt.
- Landskapsbilden och de orörda land- och vattenmiljöerna skyddas mot fysisk exploatering.
- De biologiskt värdefulla, lövrika ängs- och hagmarkerna vid Risnäs och Fagersand restaureras och vidmakthålls genom röjningar och återkommande skötsel.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Det aktuella strand- och vattenområdet bedöms ha stor betydelse för artbevarande, landskapsbild och friluftsliv. Syftet med reservatet är att bibehålla ett förhållandevis opåverkat strandparti av Stora Le med tillhörande vattenområden, lövrika brantskogar, barrskogar och hagmarker och därigenom bevara förutsättningarna för ett rikt växt- och djurliv. Det är också av vikt att de områden som idag utgör Natura 2000 utvecklas och att naturvärdena förstärks. Naturreservatsbildningen gör det möjligt att genomföra åtgärder som anges i bevarandeplanen och är nödvändiga för att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus.

En förutsättning för att naturvärdena i områdets skogsmiljöer skall bevaras och utvecklas är att de skyddas mot olika former av exploatering och att naturskogsmiljöer och lövrika miljöer bevaras. Reservatsbildningen innebär också att odlingsmarkerna vid Risnäs och i andra områden kan restaureras ytterligare och att en långsiktig hävd säkerställs. Hela områdets naturvärden kan stärkas och utvecklas genom att vissa granbestånd avvecklas och överförs till lövrika skogar genom en aktiv skötsel. Områdets upplevelsevärden och tillgänglighet för det rörliga friluftslivet kan säkras genom en aktiv förvaltning som bland annat innefattar anläggandet av leder, P-plats och rastplats.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Anlägga väg.
3. Uppföra vindkraftverk, mast, antenn eller liknande anordning.

4. Anordna upplag.
5. Borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika, spränga eller dämna.
6. Avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd annat än i område A angivet på kartan i bilaga 1.1. I område A får avverkning av gran ske under 50 år efter det reservatet vunnit laga kraft. Ingen sådd eller plantering eller annan skogsbruksåtgärd får ske i område A efter avverkning.
7. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
8. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
9. Jaga skogshöns. Gäller ej fastigheterna, Bengtsviken 1:19, Valberg 1:5 och Stenserud 1:12

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

10. Anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel och som framgår under B.
- Vid reparation och underhåll av befintliga vägar.

Föreskriften A7 gäller inte vid underhåll av befintliga körvägar som är markerade på karta i bilaga 1.2 och 1.3. Dessa vägar får utnyttjas av berörda markägare för skogsbruksändamål och för transporter till fritidshus.

Föreskrift A7 gäller inte när arrendatorn till torpet Stora Fagersand tar bort träd eller annan vegetation, i arrendeområdet på fastigheten Åsnebyn 1:9, som hotar att skada förråd, stensatt källa eller andra anläggningar i det arrenderade området.

Avverkningar inom område A får endast ske vid frusna eller torra markförhållanden och eventuella markskador ska återställas.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)
Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar uppförs/anläggs och att följande åtgärder vidtas.

1. Naturreservatet märks ut i terrängen.
2. Parkeringsplats, vandringsled, rastplats anläggs samt informationstavlor sätts upp.
3. Utgallring av gran och topphuggning och ringbarkning av lövträd
4. Rójning av sly, slätter och naturvårdsbränning samt igenläggning av diken.
5. Undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.
6. Restaureringsåtgärder i Stamnåraälven i enlighet med skötselplanen och som är avstämda med berörda markägare och Länsstyrelsen.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Framföra motordrivet fordon annat än i samband med uttransport av fällt vilt med s.k. älghugare eller motsvarande. Förbudet gäller ej motorbåt inom vattenområdet.
2. Störa djurlivet t ex genom att klättra i berg eller uppehålla sig nära klippbranter med rovfågelbon.
3. Samla vedlevande insekter, plocka eller samla in växter eller växtdelar med undantag för bär och svamp.
4. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada eller bortföra levande eller döda träd och buskar.
5. Sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift.
6. Inplantera eller sätta ut främmande arter.
7. Landstiga på Hästholmen eller vistas på vattenområdet inom 100 meter från ön under perioden 15 april till 15 juli.

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår under B.
- När Länsstyrelsen, eller den Länsstyrelsen utser, genomför naturinventeringar vilka även kan innebära insamling av arter i vetenskapligt syfte

Föreskrift C 4 gäller inte när arrendatorn till torpet Stora Fagersand underhåller befintlig stig, bryggplats eller förrådsbod i anslutning till bryggan eller när arrendatorn till Ekenubben, Dals Eds Båtklubb underhåller brygga och toalett vid Ekenubben inom ramen för arrendeupplåtelsen.

Ärendets handläggning

Frågan om områdesskydd initierades först 2009, då området norr om Valberg inventerades och ett område med högt naturvärde i branten mellan Valberg och Lilla Fagersand identifierades. Ett år senare började försöksverksamheten med den frivilliga naturvårdssatsningen (Komet) i Dalsland och Länsstyrelsen tog därför inga ytterligare initiativ till att bilda naturreservat av området vid Valberg.

Den västra delen av fastigheten Åsnebyn 1:9 anmäldes av fastighetsägaren våren 2013 för reservatsbildning inom ramen för Kometprojektet i Dalsland. Under senhösten anmäldes också de närliggande fastigheterna, dåvarande Fagersand 1:1 som ligger omedelbart norr om Valbergsområdet och dåvarande Stamnåra 1:1 norr om Åsnebyn.

Förutom de kända värdena i de delar som utgör Natura-2000 områden har Länsstyrelsen låtit utreda naturvärdena i anslutande delar. En naturvårdsinventering av fastigheten Bengtsviken 1:19 som genomfördes 2016 visade att naturvärdena även på denna fastighet var tillräckligt höga för att hela fastigheten skulle ingå i reservatet. En avgränsning av reservatet har därefter skett med utgångspunkt i gränserna för Natura 2000 och kompletterande inventeringsunderlag. Ett sammanhängande område från Valberg i söder till Ängen i norr ingår i naturreservatet.

Åsa Fält Rönnbo, AB J Mustad Skog & Jakt, Per Gunnar Aronsson, Helena Aronsson, Lars-Inge Aronsson, Hans Rune Andersson, Trygve Beyer-Olsen, Per Beyer-Olsen, Nina Elisabeth Skofterud, Ulla-Karin Christina Nilsson, Arne Christer Holtudd, Jan Nilsen, Eva Johansson, Max och Lydia Nunner, Johan Lars Olof Rydén och Dals Eds Båtklubb har, som berörda mark- och sakägare, förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Dals Eds kommun, Hav- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, SGU och Skogsstyrelsen. Staffan Lövdahl, Ingmar Bäckman, LRF Västra Götaland, Mellersta Götalands jordägareförening, Väst kuststiftelsen, SNF, Dalslands botaniska förening, Bertil Lundahl, Friluftsförbundet, Dalslands Turistråd, Ingvar Arvidsson, Dalslands Kanal AB, Dalslands miljökontor och Carl-Axel Rönnbo har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Dals Eds kommun har inget att erinra mot förslaget och uttrycker förhoppning om att området ändå kan bidra till förutsättningar för tillväxt även om det undantas för produktion.

Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslaget. **Skogsstyrelsen** ställer sig positiv till att området skyddas som naturreservat. **SGU** har inga synpunkter på bildandet av naturreservatet.

Dalslands Miljönämnd anser att det är mycket positivt att naturreservatet inrättas och anger att reservatet är i överensstämmelse med Dals Eds ÖP från 2003. Miljönämnden anser att reservatet inte är förenligt med det år 2012 utpekade LIS området vid Stamnåra. Miljönämnden anser dock att hotellprojektet i LIS inte är realistiskt och skulle innebära allvarliga ingrepp och skador i Natura 2000 områden och andra värdefulla naturområden.

Länsstyrelsen noterar synpunkterna och konstaterar att man i likhet med miljönämnden bedömt att området är olämpligt att exploatera på det sätt som anges i kommunens plan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS).

Hans Andersson, ägare till Bengtsviken 1:19 anger att han inte har för avsikt att avyttra Bengtsviken 1:19. Länsstyrelsen noterar att markägaren avgör om han önskar erhålla intrångsersättning eller sälja marken till staten,

vilket Länsstyrelsen tidigare informerat Hans Andersson om. Länsstyrelsen kan däremot inte avstå från att gå vidare med reservatsbildningen på fastigheten eftersom naturvärdena är betydande och skulle kunna skadas av ett produktionsinriktat skogsbruk.

Vid tidpunkten för beslut är samtliga berörda fastigheter förutom Bengtsviken 1:19 inträngsersatta.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Beskrivning av naturreservatet

Naturreservatet omfattar en del av Stora Les östsida. Det sträcker sig från Valberg till Ängen längs mer än cirka sju kilometer av Stora Les strand. Området är starkt kuperat och de högsta bergsryggarna ligger drygt hundra meter ovan Stora Les vattenyta. Branterna längs Stora Les östsida är sedan länge kända för att hysa mycket stora naturvärden. I det aktuella området finns tio skogliga nyckelbiotoper och flera områden med skogliga naturvärden enligt Skogsstyrelsens bedömning. En stor del av de strandnära delarna är också Natura 2000 område (SPA, del av SE0530128 Stora Le).

Naturreservatet domineras av en förkastningsbrant i strandzonen med tre rätt tydliga uddar och höjdryggar med barrskog samt ett större vattenområde med en liten ö, Hästholmen. På halvöarna Stamnåra och Fagersand har man i sen tid bedrivit ett produktionsinriktat skogsbruk med satsning på gran. Övriga avsnitt av branten har mer varierade, spontansådda skogsbestånd med betydande lövinslag.

Den mittersta delen, Risnäs utgörs av en udde med lövrika hagmarker där den vitryggiga hackspetten häckade några år på 90-talet. De tidigare odlingsmarkerna här hyser fortfarande en artrik och värdefull flora med slättergynnade arter. I branterna finns ädellövträd och en rad signalarter och rödlistade kryptogamer.

Odlingslandskapet vid Risnäs har under de senaste decennierna hållits öppet genom slätter och andra frivilliga insatser. Den varsamma skötseln av områdets odlingsmarker gör att odlingsspår och strukturer kring det gamla torpet är välbevarade och att skyddsvärda arter knutna till randlövskog och lite öppnare odlingsmarker kunnat fortleva. Området öster om Risnäs ovan förkastningsbranten har också en del naturvärden. Bland annat finns här äldre barrblandskogar och sumpskogar med vissa naturvärden.

Längst i söder vid Valberg och längst i norr på fastigheten Bengtsviken finns varierade skogar med ett stort lövinslag och rik flora. Här finns många rödlistade lavar och gott om signalarter. De värdefullaste miljöerna finns i branter med lövinslag och i anslutning till tidigare odlingsmarker.

Mycket höga naturvärden finns också i branterna mot Stora Le och i ädellövskogsrika branter med inslag av gamla, senvuxna lövträd samt rikligt

med grov asp och död ved. Kalkinslaget i marken ger lokalt upphov till en intressant lundflora, och lav- och mossfloran är rik och exklusiv. Här bedöms också finnas förutsättningar för en rik svampflora, i synnerhet av vedsvampar, även om dessa inte inventerats närmare. Av skyddsvärda kärlväxter som förekommer i området kan särskilt nämnas norskoxel och kantlök. Båda arterna är starkt hotade och den senare förekommer i Sverige i dag nästan uteslutande kring Stora Le.

Naturreseptatet utgör ett viktigt område för flera rödlistade fågelarter både sådana som är beroende av svårtillgängliga klippbranter för sin häckning och arter som tjäder, nattskär och trädgårdsskär som trivs i de öppna tallskogarna i de högre belägna områdena en bit från stranden. Alla svenska hackspettsarter är noterade i området under 2000-talet vilket vittnar om områdets kvalité.

Förutom de skogliga värdena finns limniska värden knutna till Stora Le och Stamnåälven. Stora Le är ett regionalt särskilt värdefullt vatten med förekomst av bland annat hornsimpa och flera andra ishavsrelikter. Sjön som ingår i Dalslands kanals sjösystem är också av avgörande betydelse för landskapsbilden och friluftslivet. Dessutom ingår en bit av Stamnåälven i naturreseptatet. Älven utgör ett nationellt värdefullt vatten bl. a. beroende på flodkraftförekomsten.

Totalt har ett femtiotal rödlistade arter och ett sextiotal signalarter noterats i området.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Motivering av beslutet

I naturreseptatet finns skyddsvärda branter, ädellövskog, lövrika brantskogar, gammal hållmarkstallskog, rester av värdefulla odlingsmarker och skyddsvärda vattenområden. För att behålla dessa värden krävs dels en övergång till en naturvårdsinriktad skötsel av skogen, dels en utökad och förbättrad skötsel av värdefulla odlingsmarker. De delar som idag utgörs av äldre spontant uppkomna skogar bör skyddas från ingrepp i form av kalavverkningar eller andra skogsbruksåtgärder. Naturreseptatet skall också öka allmänhetens möjlighet till naturupplevelse i en central del av Stora Le och bidra till att säkra tillgången till oexploaterade strandavsnitt för friluftslivet.

Området är botaniskt intressant med den för Stora Les branter karakteristiska floran med bland annat kantlök och flera sällsynta lavar med västlig utbredning. Här finns också en skyddsvärd fauna knuten till lövrika brantskogar, äldre tallskogar och klippbranter. I området finns häckplatser för flera skyddsvärda rovfåglar och den vitryggiga hackspetten har häckat här under 1990-talet. De delar som påverkats av skogsbruksåtgärder och som idag utgörs av ungskog kan genom avverkningar och naturvårdsbränning utvecklas

till lövrika skogar av stor betydelse för den biologiska mångfalden. Genom sin naturskönhet och ostördhet är området av betydelse för friluftslivet.

Väster och norr om det nu aktuella området finns Bokullens naturreservat respektive Grå kulle och Furustads naturreservat. Genom föreliggande beslut skapas ett skydd och restaureringsmöjligheter för en större del av värde-trakten kring Stora Le vilket ökar möjligheten för att behålla livskraftiga po-pulationer av de arter som är knutna till lövrika brantskogar och solexpone-rade branter längs Stora Les stränder.

Åtgärder som kan hota områdets naturvärden är t.ex.

- Avverkning, plantering av gran och andra skogsbruksåtgärder.
- Exploatering av strandområden.
- Framdragning av vägar.
- Igenväxning av ängs- och hagmarker.
- Igenväxning av öppna tallskogar och branter med gran.
- Insamling eller störning av hotade växt- och djurarter.

Reservatsbildningen möjliggör också flera viktiga åtgärder som är utpekade i bevarandeplanen för Natura 2000-området och som bidrar till att skapa gynnsam bevarandestatus för berörda arter.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kost-nadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för konsekvensut-redning av regelgivning.

Beslutets förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser.

En betydande del av det berörda området är idag Natura 2000 (SE0530128 Stora Le) enligt fågeldirektivet tillsammans med flera andra områden kring Stora Le. Målet för Natura 2000 området är att upprätthålla och utveckla be-fintliga och potentiella livsmiljöer för de utpekade fågelarterna med fokus på en ökad andel gamla träd, lövträd och död ved. Målet är också att hävda delområden där målsättningen är ett öppet landskap.

Större delen av Stora Les öst sida är av riksintresse för naturvärden beroende på skogsmiljöernas betydelse för bevarandet av en rik kryptogamflora. Hela Stora Le är utpekad som en sjö av riksintresse bland annat beroende på före-komsten av glacialmarina relikter. Hela reservatsområdet ingår i Dalslands sjö- och kanalsystem som bedömts vara av riksintresse för friluftslivet. Inom sjö- och kanalsystemet skall dessutom turismens och friluftslivets intressen särskilt beaktas vid bedömning av exploateringsföretag.

I kommunens översiktsplan utpekas Stora Le med tillrinningsområde som

”ekologiskt känsligt område”. Stora Les strandområden har särskilda rekommendationer i översiktsplanen. Rekommendationerna innebär att visst bostadsbyggande och en viss exploatering för friluftslivets behov och för turismändamål ska kunna ske under förutsättning att bevarandeintressena beaktas. I ett tematiskt tillägg till översiktsplanen avseende landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) redovisas ett område vid Stamnåra som lämpligt för uppförande av ett ”naturnära hotellkomplex”.

Strandskydd gäller i en 200 meter bred zon från strandlinjen både ut i vatten och upp på land. Strax söder om Risnäs finns ett biotopskyddsområde som omfattar ca fyra hektar. Bestämmelserna för biotopskyddet är inte i strid med reservatsföreskrifterna. Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

De naturvårdsavtal som tidigare fanns i de områden som är Natura 2000 avvecklas i samband med reservatsbildningen.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålet ”Levande skogar”. Reservatsbildningen har också betydelse för miljömålen ”Levande sjöar och vattendrag”, ”Ett rikt odlingslandskap”, ”Ett rikt växt- och djurliv” samt i viss utsträckning också ”Myllrande våtmarker”.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående mark- och vattenanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen. Naturreservatsbildningen är inte förenlig med den landsbygdsutveckling i Stamnåraområdet som anges i kommunens LIS-plan. Länsstyrelsen angav redan vid granskningen av planen att den föreslagna exploateringen vid Stamnåra måste anses innebära påtaglig skada på riksintresset för naturvård enligt 3 kap 6 § MB samt att det därför knappast är möjligt att ge tillstånd enligt 7:28 a-b §§ MB. Reservatsbildningen är följaktligen i enlighet med Länsstyrelsens tidigare ställningstagande.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- För att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området krävs tillstånd. Undantag är verksamheter eller åtgärder som direkt hänger samman med, eller är nödvändig för, skötseln och förvaltningen av det särskilda bevarandeområdet. Länsstyrelsen får lämna tillstånd endast om vissa villkor är uppfyllda. (7 kap 28a, 28b och 29 §§ miljöbalken).
- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförfordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Väst kuststiftelsen. Förvaltningen ska ske i samverkan med kommun, markägare och arrendatorer.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Ersättningstalan

Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Mark- och miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap. 13 § miljöbalken lämnas in till Mark- och miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Dalslänningen och Bohuslänningen.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Lennart Olsson, naturskyddsenheten har varit föredragande. I handläggningen har också deltagit avdelningschef Sven Swedberg, enhetschef Johan Jannert, antikvarie Lisa Ragnarsson, planhandläggare Matilda Wirebro, Morgan Jentzen, vattenvårdsenheten och länsjurist Anders Hjalmarsson.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Lisbeth Schultze

Lennart Olsson

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

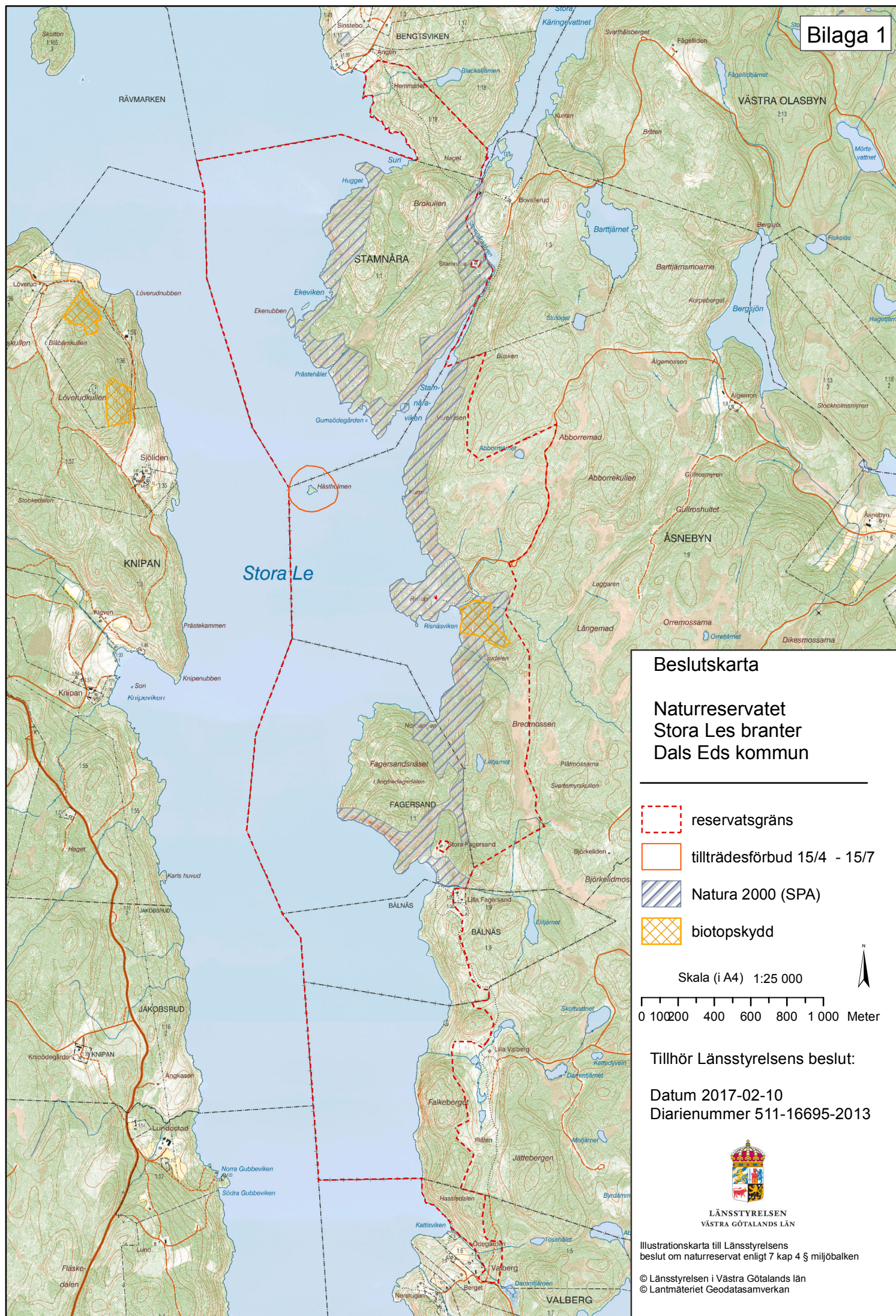
Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till regeringen.

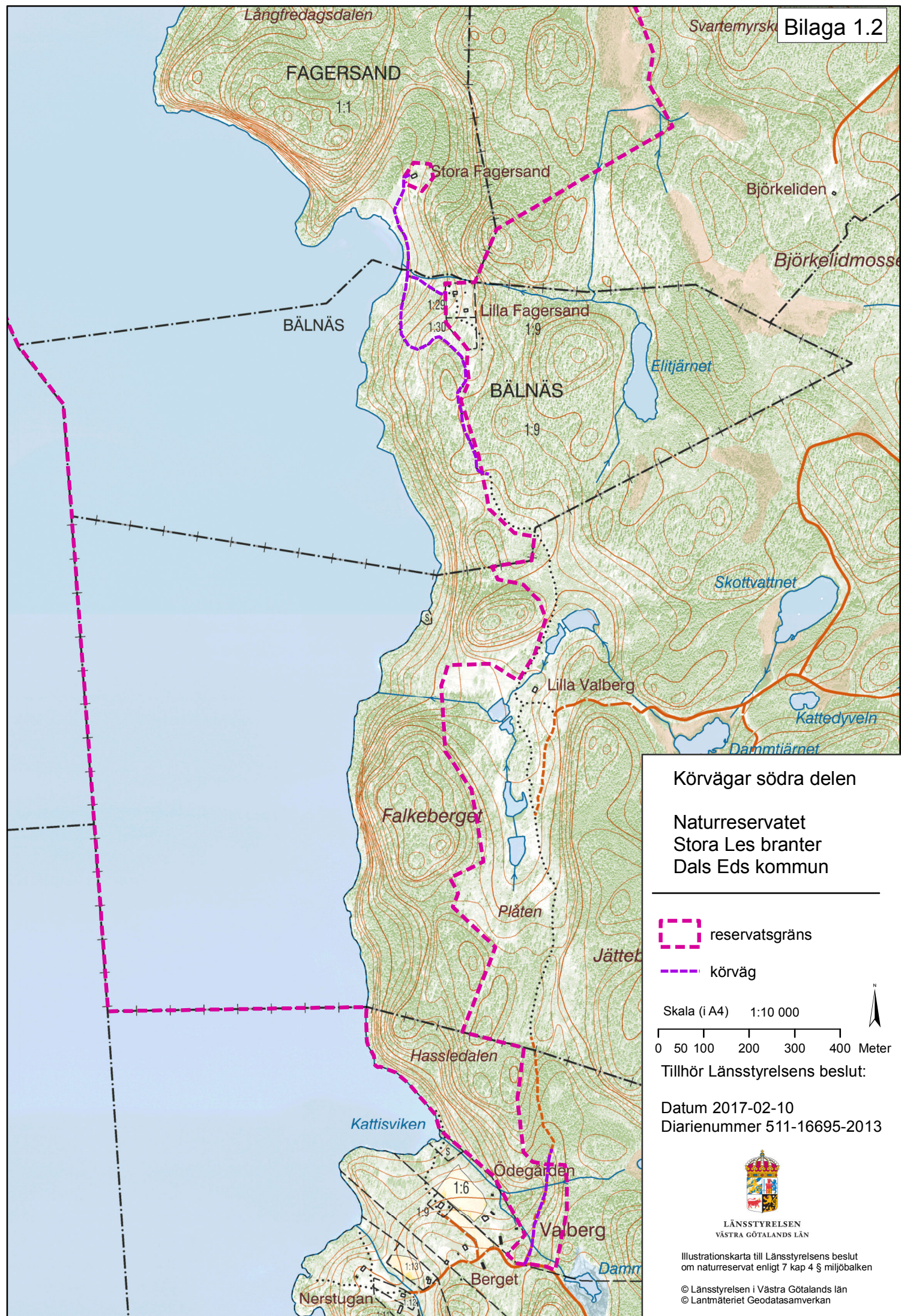
Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

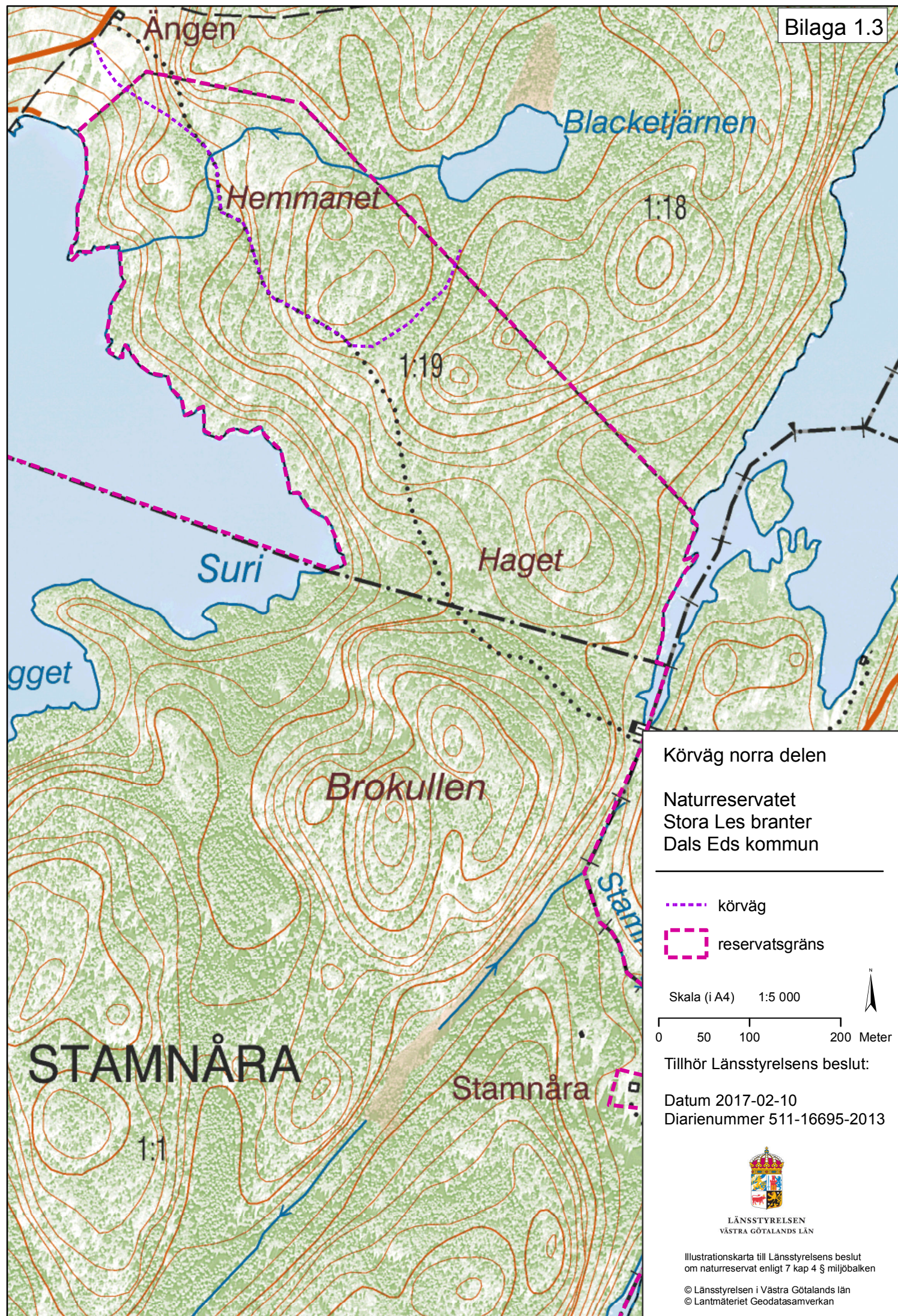
Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Körväg norra delen

Naturreservatet
Stora Les branter
Dals Eds kommun

--- körväg

--- reservatsgräns

Skala (i A4) 1:5 000

0 50 100 200 Meter

Tillhör Länsstyrelsens beslut:

Datum 2017-02-10
Diarienummer 511-16695-2013

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Illustrationskarta till Länsstyrelsens beslut
om naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

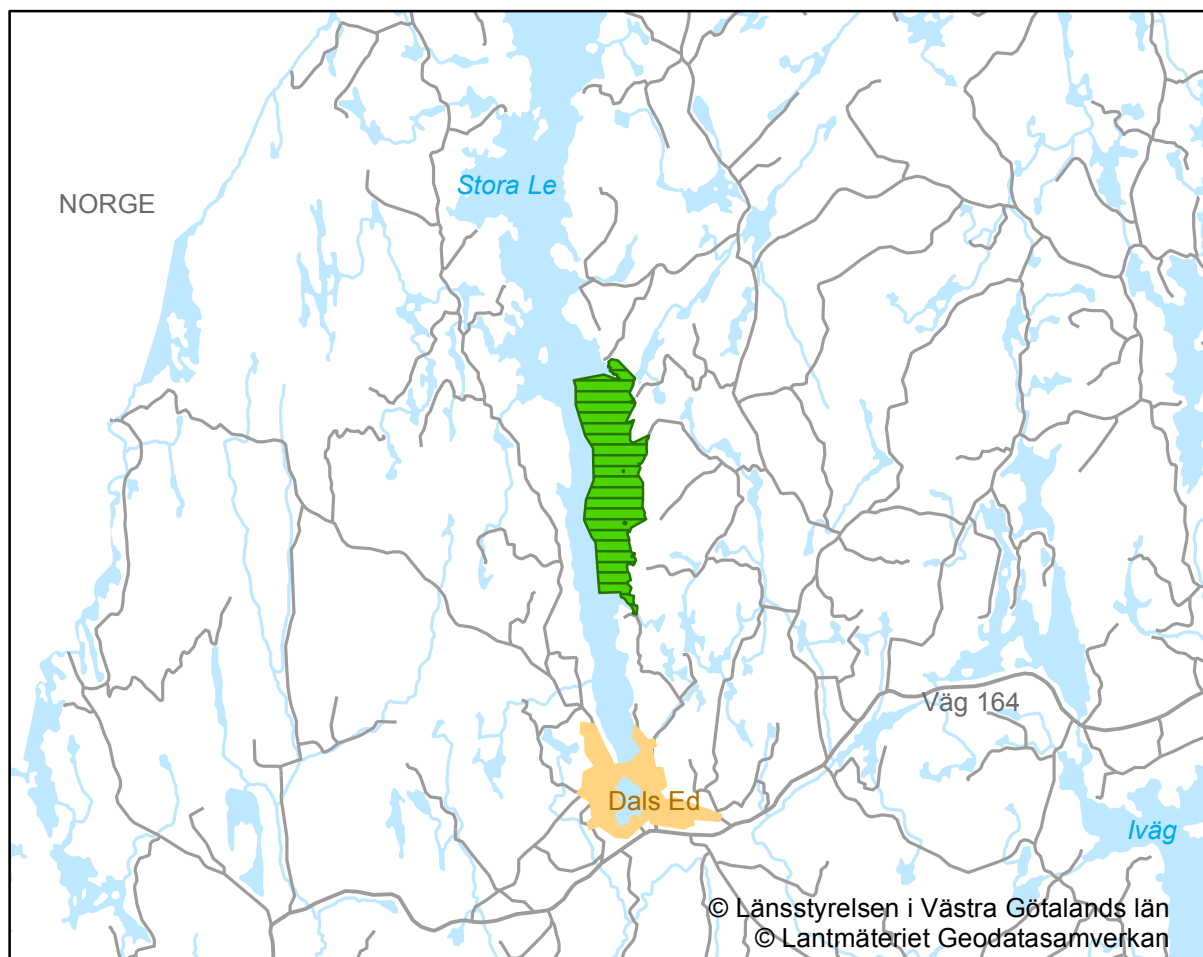
Bilaga 2

Dnr 511-16695-2013

Beslut 2017-02-10

ÖVERSIKTSKARTA

Naturreservatet Stora Les branter Dals Eds kommun

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

0 2 4 Kilometer